

ПАМ'ЯТІ Ю.ТЕРЕЩЕНКА та О.КРАСНИКОВА**О.М. КРАСНИКОВ –
КЛАСИЧНИЙ РОСІЙСЬКИЙ РЕЛІГІЄЗНАВЕЦЬ**

28 серпня пішов з життя один із найвизначніших російських релігієзнавців доктор філософських наук Олександр Миколайович Красников. Все творче життя науковця-педагога пов'язане з кафедрою релігієзнавства філософського факультету Московського державного університету імені М.В.Ломоносова. Саме в цьому колективі Олександр Миколайович здобув вищу наукову ступінь, але визнання як одного із найвизначніших філософів релігії у світового наукового загалу релігієзнавців він здобув завдяки багатьом своїм працям. Перу дослідника належать такі монографічні роботи як «Методология классического религиоведения» (2004) та «Методологические проблемы религиоведения» (2007). При безпосередній участі О.М. Красникова було створено ряд хрестоматій і збірників, вперше було здійснено переклад російською мовою праць багатьох зарубіжних авторів, в тому числі й таких класиків-релігієзнавців, як Альфред Норт Уайтхед, Роберт Маретт, Ендрю Ленг та ін. Завдяки його редакторській роботі побачили світ хрестоматійного змісту книги «Классики мирового религиоведения» (1996) и «Магия. Религия. Наука» (1998), а також «Хрестоматия по религиоведению» (2000). Олександр Миколайович працював в редколегії часописів «Религиоведение» та «Вестник Московского университета. Серия: философия». Завдяки великим організаційним і творчим здібностям О.Красникова і його колеги К. Елбакян та О. Забіяки вдалося сформувати авторський колектив і видрукувати дві фундаментальні широкоформатні багатоаспектні академічні праці – «Религиоведение. Энциклопедический словарь» (М., 2006. – 1255с.) та «Энциклопедия религий» (М., 2008. – 1517с.). Працюючи багато років доцентом кафедри філософії релігії та релігієзнавства МДУ, Олександр Миколайович прочитав тут низку спецкурсів, серед яких особливо відзначався «Етнографія і етнологія релігії».

Саме завдяки О.М. Красникову російське релігієзнавство ввійшло у світове співтовариство дослідників релігії. Він був одним із членів Європейської Асоціації релігієзнавців. Тісні творчі зв'язки мав науковець і з Відділенням релігієзнавства ІФ НАНУ, з окремими його співробітниками. Пригадую, як гостинно він приймав нас у своїй московській квартирі, як ми спілкувалися з ним на наукових конференціях в Польщі. Всі члени Української Асоціації релігієзнавців сумують з приводу смерті колеги, спричиненої тяжкою хворобою. Це – велика втрата не лише для російської, а й світової релігієзнавчої науки. Пам'ять про Олександра Миколайовича житиме в наших серцях. Сподіваємося прочитати ще й ті його наукові праці, які залишилися в архіві науковця. До честі сину-релігієзнавцю продовжити працю свого знаного батька.

Професор Анатолій КОЛОДНИЙ

ТЯЖКА ВТРАТА УКРАЇНСЬКОГО РЕЛІГІЄЗНАВСТВА

Ніяк не вкладається у свідомість істинність злого факту, що Юрій Іванович Терещенко, якого між собою ми просто називали «Юра», пішов із життя, що він більше не зайде у Відділення релігієзнавства Інституту філософії, в якому працював і не поцікавиться, що нового видрукувано, чим він ще міг би послуговуватися українській релігієзнавчій науці.

Вчилися ми з Юрієм Івановичем на одному факультеті університету імені Т.Г.Шевченка – історико-філософському, лише Юра – на історичному відділенні, а я – на філософському. Але ментальність Юрина була така, що він був далеким від конкретики життя, до чого схильна історія, а тому й «втік» з історії у філософію, був причетний як науковець до проблем релігієзнавства, культурології, етики, теорії освіти. Кандидатська дисертація Ю.І.Терещенка була присвячена вивченню порівняно складної християнської конфесії – п'ятидесятництва. Всі праці колеги відзначала висока філософічність, прагнення при дослідженні заглибитися в сутність релігійних феноменів чи процесів, виявити тенденції релігійного життя, спрогнозувати його розвиток. Юрій Іванович завжди цікавився новинками філософської і релігієзнавчої літератури. При цьому він ніколи повністю і всеціло не погоджувався з їх авторами. Всі знали, що з кожного питання у Терещенка завжди своя думка. Вона є об'єктивною, світоглядно і конфесійно неупередженою, далекою від опійних оцінок релігії. В науковому співжитті Юра був доброзичливим, подільчивим, але водночас і критичним. Він не любив ремісництва в науці, праці в ній за мірою оплати. Йому був притаманний науковий патріотизм. Пішовши із Відділення релігієзнавства на працю в лінгвістичний університет, а опісля – в Інститут вищої освіти Академії педагогічних